

PEDAGOGIKA

STUDIA I ROZPRAWY

T. XXX

Rada Naukowa

Krystyna ABLEWICZ (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie)
Edit BODONYI (Uniwersytet Kościoła Reformowanego w Budapeszcie, Węgry)
Katarzyna DORMUS (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)
Romuald GRZYBOWSKI (Uniwersytet Gdański)
Krzysztof JAKUBIAK (Uniwersytet Gdański)
Janina KAMIŃSKA (Uniwersytet Warszawski)
Jacek KULBAKA (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie)
Ewa KULA (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)
Joerg-Werner LINK (Uniwersytet w Poczdamie, Niemcy)
ks. Janusz MARIAŃSKI (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II)
Hanna MARKIEWICZ (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie)
Sean MARTIN (John Carroll University, Ohio; USA)
Adam MASSALSKI (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)
Andrzej MEISSNER (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie) – przewodniczący
Mária POTOČÁROVÁ (Uniwersytet Jana Amosa Komeńskiego w Bratysławie, Słowacja)
Andrzej RADZIEWICZ-WINNICKI (Uniwersytet Zielonogórski)
Krzysztof RATAJCZAK (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
Elke REICHMAN (Uniwersytet w Ludwigsburgu, Niemcy)
Kazimierz RĘDZIŃSKI (UJD w Częstochowie)
Agnieszka WAŁĘGA (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)

Lista Recenzentów

Oleksij KARAMANOW (Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie, Ukraina)
Eleonora SAPIA-DREWNIAK (Uniwersytet Opolski)
Ewa KULA (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)
Elżbieta MAGIERA (Uniwersytet Szczeciński)
Bohumil NOVÁK (Uniwersytet Palackiego w Olomuńcu, Czechy)
Tomasz OLCZANOWSKI (Uniwersytet w Białymstoku)
Andrej RAJSKY (Uniwersytet w Trnawie, Słowacja)
Zoja RJABOVA (Uniwersytet Zarządzania Oświatą w Kijowie, Ukraina)
Monika SALASSA (University of Roma Tre, Rzym, Włochy)
Nataliya SOULTANIAN (Uniwersytet Nauk Stosowanych w Heidelbergu, Niemcy)
Kazimierz SZMYD (Uniwersytet Rzeszowski)
Adam WINIARZ (Wsztechnica Świętokrzyska w Kielcach)
Julia ZAJACZUK (Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie, Ukraina)
Adam A. ZYCH (Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu)

Nadesłane do redakcji artykuły są oceniane anonimowo przez dwóch Recenzentów

UNIwersytet HUMANISTYCZNO-PRZYRODNICZY
IM. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE

PEDAGOGIKA
STUDIA I ROZPRAWY

TOM XXX

Częstochowa 2021

Redaktor naukowy
Kazimierz RĘDZIŃSKI

Redaktorzy tomu
Kazimierz RĘDZIŃSKI
Mirosław ŁAPOT

Redaktor naczelna wydawnictwa
Paulina PIASECKA-FLORCZYK

Korekta tekstów polskojęzycznych
Dariusz JAWORSKI

Redakcja techniczna
Piotr GOSPODAREK

Projekt okładki
Janusz PACUDA

PISMO RECENZOWANE

Podstawową wersją periodyku jest publikacja książkowa

Copyright © 2021 Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie oraz autorzy, pewne prawa zastrzeżone. Licencja Creative Commons – Uznanie autorstwa (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode>)

ISSN 2658-1213

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego
im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (34) 378-43-28, faks (34) 378-43-19
www.ujd.edu.pl
e-mail: wydawnictwo@ujd.edu.pl

SPIS TREŚCI

RODZINA I SZKOŁA – WYCHOWANIE, OPIEKA

Janusz MARIAŃSKI

Sekularyzacja i indywidualizacja jako kontekst przemian rodziny polskiej	9
Secularization and Individualization as a Context for the Transformation of Polish Family (Abstract)	31

Jerzy JASKIERNIA

Sexual violence against children in the light of analysis by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe	33
Przemoc seksualna wobec dzieci w świetle analiz Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy (Streszczenie)	55

Pablo Lafarga OSTÁRIZ, Rebecca Soler COSTA

Working towards the Sustainable Development Goals: quality digital education during COVID-19.....	57
Praca na rzecz Celów Zrównoważonego Rozwoju: edukacja cyfrowa wysokiej jakości podczas pandemii COVID-19 (Streszczenie)	67

Ilona ŽEBER-DZIKOWSKA

Parental attitudes towards children in the first educational stage	69
Postawy rodzicielskie wobec dziecka na pierwszym etapie edukacyjnym (Streszczenie)	78

Helena ORIEŠČIKOVÁ

Family with a child with a mental disability and the possibility of intervention through the therapy.....	79
Rodzina z dzieckiem z upośledzeniem umysłowym i możliwość interwencji poprzez terapię (Streszczenie)	90

Oksana KRAVCHENKO, Galyna KUCHER

Social work with women in the community.....	91
Praca społeczna z kobietami we wspólnocie (Streszczenie)	99

Lidia SALATA-ZASACKA

W obronie praw dziecka. Status społeczno-prawny dziecka w II Rzeczypospolitej	101
In defense of children's rights. Social-legal status of a child in the Second Republic of Poland (Abstract)	117

EDUKACJA – CIĄGŁOŚĆ I ZMIANA

Kazimierz RĘDZIŃSKI

- Działalność społeczno-kulturalna Ligi Kobiet we Lwowie w latach I wojny światowej 121
Socio-Cultural Activity of the League of Women in Lviv during World War I (Abstract) 142

Андрій ПРОКІП (Andriy PROKIP),
Юрій МИХАЛЬСЬКИЙ (Yuriy MYKHALSKYJ)

- Львівська освіта та музейні збірки міста наприкінці XIX – початку XX ст..... 143
Lviv education and museum collections of the city in the late XIX and early XX centuries (Abstract) 153
Edukacja lwowska i zbiory muzealne miasta z przełomu XIX i XX wieku (Streszczenie) 154

Олексій КАРАМАНОВ (Oleksiy KARAMANOV),
Ольга ЖЕЛЕЗНИК (Olha ZHELEZNYK)

- Настільні дидактичні ігри на уроках мистецтва у просторі музею ... 155
Board didactic games in art lessons in the museum space (Abstract) 164
Dydaktyczne gry planszowe na lekcjach plastyki w przestrzeni muzealnej (Streszczenie) 164

Ольга БІЛЯКОВСЬКА (Olha BILYAKOVSKA)

- Забезпечення якості дошкільної освіти як необхідна умова її модернізації 165
Quality of preschool education as necessary condition her of modernization (Abstract) 178
Zapewnienie jakości edukacji przedszkolnej jako niezbędny warunek jej modernizacji (Streszczenie) 178

Yuliya ZAYACHUK, Mariana YAMELYNETS

- Accreditation procedures as a factor of quality assurance of higher education in Germany 179
Procedury akredytacyjne jako czynnik zapewniający jakość szkolnictwa wyższego w Niemczech (Streszczenie) 188

Марія ВИНАРЧИК (Mariya VYNARCHYK)

- Білінгвальна освіта в Україні і Польщі: франкофонний контекст..... 191
Bilingual education in Ukraine and Poland: francophone context (Abstract) 200
Edukacja dwujęzyczna w Ukrainie i w Polsce: kontekst frankofoński (Streszczenie) 200